

OKRESNÍ ARCHIV DOMAŽLICE

IV.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

1980

Pozn. editora: Do textu je vloženo v hranatých závorkách původní stránkování – vždy před text dané strany. Odstraněno je dělení slov. Rozdělené slovo na stránkovém zlomu je celé zařazeno před číslo strany.

Petr Rožmberský

Zaniklé středověké osady v okrese Domažlice

Tento článek je určen k bližšímu poznání problému lokalizace zaniklých středověkých osad (dále jen ZSO), a tím i k poznání středověké sídelní hustoty a života venkovského lidu vůbec. Pojmeme ZSO rozumíme místo, na kterém stávala ve středověku vesnice (v zachovaných písemných pramenech uváděno jako pustina, městiště, poustka, Wüstungen, öde, desertae, desolatae). Do ZSO se zahrnují i ty vesnice, na jejichž místě dnes stojí dvůr, ovčín, samota, mlýn, myslivna nebo jiná obydlí, která nejsou dnes obcí ani částí obce (osadou). Do ZSO patří také ty osady, které postupem doby splynuly se sousedními, většími obcemi, nebo po zpusnutí byly opět obnoveny, ale na jiném místě. Jejich lokalizace, tj. přesné určení místa vesnice, popřípadě jednotlivých domů a hospodářských stavení, působí archeologům a historikům nemalé potíže. Aby mohl být započat vlastní archeologický výzkum na jednotlivých lokalitách zaniklých vesnic, musí být známa jejich přesná lokalizace. Proto Archeologický ústav Československé akademie věd vydal dotazník sloužící k lokalizaci ZSO, jejichž studium je součástí státních výzkumných úkolů. Lokalizace ZSO se dá metodicky rozdělit do dvou základních skupin - podle písemných pramenů a map a lokalizace na základě terénního průzkumu.

V písemných zprávách z 12. - 17. století čteme mnoho názvů vesnic, které v nynější době nemůžeme ztotožnit se žádnou existující osadou. Zkomolením názvu vsi se může stát, že jmenovaná osada dodnes trvá, ale pod zcela jiným jménem. Přesto velmi mnoho osad, jak vyplývá z písemných pramenů, během času úplně zaniklo.

Jako první si tohoto problému v širším měřítku povšiml František Palacký ve svém Popisu království Českého, kde se podle listinného materiálu pokusil o přibližnou lokalizaci ZSO.¹⁾ Místopisným otázkám se nejsoustavněji věnoval August Sedláček. Jeho velkolepý archivní výzkum rozšířil počet ZSO, zjištěných z původních písemných pramenů.²⁾ Ovšem datace jejich vzniku, zničení nebo uvádění v pramenech jako pusté vsi je velice nejistá. Vesnice totiž mohla existovat mnoho let, aniž by se dostalo její jméno na jakoukoliv listinu. Kupříkladu zapsání majetku do desek zemských nebyla nijak [S 84] levná záležitost, a proto se mohlo stát, že je ves zapsána až tehdy, když přešla do držení zámožnějšího majitele. Záznamů o zániku vsí je velice málo. Raritou je ZSO Býkov (okres Plzeň-sever), ze které zůstal jen dvůr Býkov, kde je do zdi zasazena deska připomínající svedení vsi Býkova na dvůr a letopočet, kdy se tak stalo. O pustých vesnicích se dozvídáme nejčastěji ze zápisů o koupi nebo prodeji některého panství, kde jsou uváděny spolu s vesnicemi existujícími. To nám usnadňuje lokalizaci natolik, že víme alespoň přibližně, v okolí kterých dnešních obcí pátrat po ZSO.

Středověké vesnice zanikaly nejvíce při pustošivých válkách (války husitské, válka třicetiletá), ale i při válkách lokálních (boje mezi šlechtou). Osady byly vojskem vypalovány a pustošeny hlavně proto, že byly majetkem protivníka nebo jeho spojence. Dále zacházely vesnice přirozenými požáry nebo jinými živelnými pohromami, nedostatkem lidí, kteří by zde obhospodařovali polnosti. Také splývaly s vedlejší větší obcí (zánik názvu osady) nebo neměly dostatek vody. Též velké epidemie, které často řádily na našem území, mohly být příčinou zániku (vymření) celé vsi. Řada vesnic zanikla v souvislosti se změnou hospodaření na příslušném panství. Bylo to hlavně při zřizování obor, rybníků, hospodářských dvorů a panských zámků. Tehdejší vrchnost pro možnost zvýšení svých zisků neváhala sprovodit ze světa celé vesnice a je-jich obyvatele přesídlit na jiný kout svého panství. Lokalizace podle písemných pramenů a map zůstává pro svoji nepřesnost, nespolehlivost a neúplnost pouze orientační, ale nezbytnou součástí snahy o určení přesného místa ZSO. Listinné materiály musí být prostudovány dříve, než je přistoupeno k druhé, závěrečné fázi lokalizace, neboť studium písemných pramenů nám práci v terénu značně urychluje a usnadňuje.

K lokalizaci ZSO v terénu bylo nejprve přistoupeno ve Velké Británii, kde se nyní k tomuto účelu s úspěchem používá nejmodernějších archeologických metod, například i letecké fotografie. U nás se historikové a archeologové lokalizací ZSO v terénu zabývají poměrně krátkou dobu. Metodika průzkumu

zaniklých středověkých osad od Ervína Černého je vlastně návodem, jak v terénu rozpoznat a rozlišit pozůstatky po zaniklých objektech obytného a hospodářského rázu. Dozvídáme se, že přesnou polohu ZSO lze zjistit podle nepatrných pahrbků, proláklín, zbytků zdíva, starých cest, studní atd.³⁾ O zaniklých lidských sídlech svědčí nejpřesvědčivěji nálezy [s. 84] vybavení středověkého domu - nejčastěji jsou to nálezy keramiky. Teprve nález keramiky (např. povrchovým sběrem) je důkazem o osídlení podezřelého místa.

Při lokalizaci ZSO v terénu nám významně pomáhá toponomastika, tj. věda o pomístních jménech. Nejdůležitější pro naše účely jsou pomístní názvy zachované v tereziánském a josefínském katastru, které zachovávají stará pomístní jména, dnes často, díky modernímu životu společnosti, zapomínaná. Stopy po ZSO, vlastně po jejich názvech, se mohly a také se zachovaly v nynějších, často ovšem místně posunutých názvech polních tratí, kopců, luk, studánek nebo lesních revírů (např. Na Lhotě, Újezd, v Novákovcích). Pomístní jména typu spáleniště, na staré vsi, pustina, u kostela, náves, na hradbách apod. mohou signalizovat místo, kde stávala ZSO, jejíž pravé jméno již lidová tradice nezná. Další pomůckou při lokalizaci v terénu je nám katastrální mapa. Je-li dnešní osada položena ve svém katastru nápadně excentricky, můžeme předpokládat, že v minulosti pravděpodobně pohltila pozemky (plužinu) sousední ZSO, která buď zanikla, nebo splynula se stávající obcí. Při průzkumu terénu nám pomáhají také pověsti získané od starousedlíků, kronikáři s místními kronikami, a hlavně zprávy o nálezech keramiky při zemních pracích (např. meliorace, výstavba plynovodů, vodovodů a kanalizací, hluboká orba).

Hlavním úkolem této práce je snaha lokalizovat ZSO na území okresu Domažlice podle dostupných map a literatury, zabývající se místopisnými a sídelními problémy. Autoři, zpracovávající toto téma ve velkém územním rozsahu, si ve svých tvrzeních někdy i odporují, což je při obrovském množství popisovaných lokalit pochopitelné. Následující seznam shrnuje dosavadní poznatky o zaniklých středověkých osadách a snaží se řešit sporné otázky lokalizace ZSO na menším územním celku, jakým je okres Domažlice. Je však jen nezbytným před-stupněm terénní lokalizace, která by v budoucnu měla opravdu přesně určit místo ZSO. Z historického hlediska je nutno si uvědomit, že dnešní okres Domažlice je umělým útvar, vytvořeným pro správní účely naší doby a že při jeho vzniku nebyl a ani nemohl být brán zřetel na všechny geografické a historické aspekty. Domažlický okres je podhorského rázu, ve svých zalesněných a vysokých polohách nevhodný k trvalému osídlení zemědělským obyvatelstvem, které raději vyhledávalo níže položená úrodná údolí četných říček a potoků. Na území okresu se rozkládá [s. 86] část Českého lesa s nejvyšším vrcholem Čerchovem (1042 m), Všerubské mezihoří se známým Všerubským průsmykem, z Chodské pahorkatiny vystupuje horská skupina Sedmihoří a z podhůří Šumavy se zvedá Kdyňská vrchovina. Z hydrologického hlediska se území domažlického okresu dělí na menší povodí Dunaje (např. řeka Kouba) a na rozsáhlejší povodí labské (např. Chuchla, Pivoňka, Radbuza, Zubřina). Těmito geografickými podmínkami bylo v neposlední řadě ovlivněno osídlení okresu Domažlice.

Podle svědectví archeologických nálezů bylo Domažlicko osídleno Slovy v 10. století, tedy později než pražská a plzeňská kotlina. Podstatná část domažlického okresu byla obývána Chody, kteří sídlili v pohraničním pásu nejen na Domažlicku, ale na celém jihozápadě Čech. Jejich původ a příchod na toto území není dosud uspokojivě vysvětlen. O Chodech slyšíme teprve k roku 1040, ve veršované české kronice tzv. Dalimila ze 14. století. O rozsahu chodských vesnic nás zpravuje pramen z roku 1325. Chodové se nezabývali pouze zemědělstvím, ale měli také za povinnost hlídat zemskou hranici, z čehož jim plynuly určité výhody. Nejdůležitější z nich byla osobní svoboda, kterou se výrazně lišili od ostatního obyvatelstva. Postupem doby, kdy strážní služba na hranicích pozbývala svého prvotního významu, byli i Chodové postupně omezováni ve svých privilegiích, která jim byla roku 1693 za tragických událostí odňata vůbec.⁴⁾ Podle berní ruly z let 1654–1655 náleželo největší pozemkové vlastnictví panství horšovskotýnskému (rodu Trauttmansdorffů), k Újezdu sv. Kříže (Lamingrové), královskému městu Domažlicím, k Hostouni, Koutu a Zahořanům, Poběžovicím a k Mutěninu. Také kláštery v Pivoni a v Chotěšově měly v dnešním domažlickém okrese ve svém držení značně rozsáhlé pozemky. V 16. a 17. století byly dosud na nevyužitých půdách, a to hlavně v pomezím hvozdu zakládány nové, německým obyvatelstvem osazené vesnice, jejichž obyvatelé se živili prací v lese, nebo jako zaměstnanci nově vznikajících skláren a hutí (např. Nemanice, Maxov).

Na Domažlicku zanikalo nejvíce vsí za dob válečných, a to tím spíše, že oblast mezi Šumavou a Českým lesem se svými přechody mezi Čechy a Bavorskem byla odjakživa průchozí cestou nejen obchodu, ale i vojenských výprav, často loupících a pálicích jak při příchodu na české území, tak při odchodu z Čech.

Časté vpády vojska na toto území dokládá na-příklad také položení vesnic ve vlastním Chodsku. Byly zakládány [S. 87] na svahu nebo na úpatí vrchu tak, aby co nejdéle zůstaly skryty zrakům nepřítele, vstupujícího do země. Základem k vlastnímu seznamu ZSO jsou tři díla, která svým významem daleko přesahují jiné podobné práce. Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny od Antonína Profouse, který se ve své práci zabýval hlavně jazykovou stránkou, jsou využita v seznamu hlavně jako podklad pro určení názvu ZSO.⁵⁾ Ostatní udávané názvy jedné a téže ZSO jsou zaznamenány v závorkách. František Roubík ve svém Soupisu a mapě zaniklých osad v Čechách shrnul doposud známá fakta o ZSO a pokusil se zaniklé vesnice přibližně zaneš do map.⁶⁾ Místopisný slovník historický Království Českého od Augusta Sedláčka je pro práci s místními jmény nezbytnou pomůckou. August Sedláček uvádí množství dokladů, ze kterých se mimo jiné dozvídáme, ke kterému panství nebo jakému majiteli ZSO náležely.⁷⁾ Také regionální literatura, do-týkající se ZSO, je důležitou pomůckou při jejich lokalizaci. Regionální autoři vycházejí z osobní znalosti krajiny a tím významně přispívají k upřesnění lokalizace ZSO. Tvzení starších regionalistů je však nutno přijímat kriticky, neboť často neuvádějí pramen, ze kterého čerpali své informace.

Seznam, popisující celkem 64 lokality, se dá podle možnosti lokalizace rozdělit na pět skupin.

1. - ZSO, po kterých se až do současnosti zachovalo nějaké obydlí (dvůr, hájovna, samota, skupina chalup apod.), jež si podrželo přesné nebo zkomolené jméno ZSO. U této skupiny se zdá přesná lokalizace samozřejmostí, ale ZSO nemusela vždy stát přesně na místě, kde dnes stojí obydlí nesoucí příslušné jméno. Mohla stát v nevelké vzdálenosti a na nově osídlené místo bylo jméno ZSO přeneseno např. proto, že nové obydlí bylo postaveno na pozemcích, tvořících dříve pluzinu ZSO.
2. - ZSO, po kterých se dodnes zachovalo pomístní jméno, odvozené od jejich původních názvů, nebo pomístní jméno připomínající svým charakterem zaniklou ves (např. na staré vsi, na návsi, na pustině). Opět nemusí jít vždy o přesné místo, kde ve středověku stála vesnice; mohlo to být polnost nebo pozemek, v minulosti patřící příslušné ZSO.
3. - ZSO, jejichž názvy nám zachovaly jen sporé původní písemné prameny, ze kterých se dozvídáme pouze to, že tyto vesnice existovaly. Prozatím je nemůžeme lokalizovat ani do okolí některé dnešní obce. Víme o nich například jen to, že [s. 87] byly majetkem nějakého rozsáhlého panství, nebo že ležely např. na Domažlicku, což nám k určení jejich míst mnoho neříká.
4. - ZSO, o kterých není jisté, zda zanikly nebo jen během staletí změnily svůj název natolik, že dnes se nedá s jistotou říci, která nynější osada je osadou, uváděnou ve starých písemných dokladech. Jména těchto vsí se nejvíce měnila špatným zapisováním cizími písaři, kteří smyslu původního názvu mnohdy vůbec nerozuměli.
5. - Na konci výčtu zaniklých vesnic v okrese Domažlice jsou uvedena také místa, která by podle různých náznaků (pomístní jména, nálezy keramiky, pověsti atd.) mohla být místy ZSO nebo jejich pluzin. K těmto místům nemůžeme prozatím připojit žádný ze známých názvů ZSO, doložených v pramenech.

V seznamu ZSO v okrese Domažlice bylo nutno se řídit několika zásadami.⁸⁾ Nejsou zde například uvedeny zaniklé hrady, tvrze, dvory, mlýny nebo poustevny. Dále je nutno podotknout, že v seznamu jsou zachyceny pouze zaniklé středověké vesnice z 12. - 17. století, tedy jsou opomíjeny vesnice a stavby, podmíněné růstem průmyslu (hutě, sklárny atd.), které zanikaly hlavně v 19. a 20. století. Nejsou uváděny ani ty vesnice, které nebyly po druhé světové válce znovu osídleny.

Místní určení mnoha ZSO se omezuje na písemné zprávy, ve kterých jsou tyto pusté vsi jmenovány společně s vesnicemi, které existují podnes. Domníváme se tedy, že zmíněné ZSO ležely někde v okolí obcí, uváděných společně s nimi (např. při koupi nebo prodeji). Tyto ZSO byly zařazeny nebo nezařazeny do seznamu podle toho, ve kterém okrese existující osady leží. Takže někde na hranicích okresu Domažlice a Klatovy mohou být ZSO, které nebyly do seznamu pojaty: Bozkové, Budislavice, Důl Kočí, Komošín, Lhota, Němčice, Ohrazeníčka, Plán a Sedlov, na rozhraní okresů Domažlice a Plzeň-jih, Hnidousy, Jícharce a Kolečovice a mezi okresy Domažlice a Tachov se tento problém týká Bačova, Hovnova a Veslov. Opět některé ZSO, zařazené do seznamu, mohou být v budoucnu lokalizovány přesně, a to mimo území dnešního okresu Domažlice.

Tento pokus o lokalizaci ZSO okresu Domažlice podle dostupné literatury a map byl vytvořen na základě kartotéky ZSO pro okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov, uložené v Západočeském muzeu [s. 88] v Plzni.⁹⁾ Kartotéka je zpracována na podkladě písemných zpráv, získaných z odborné i regionální literatury a postupně doplňována poznatky z terénního průzkumu,

který je však teprve v počátcích. Regionální badatelé i odborní pracovníci, kteří snad budou následujícím seznamem povzbuzeni nebo inspirováni k pátrání po ZSO ať již v terénu nebo v archívních fondech, mohou významně přispět k doplnění znalostí o zaniklých vesnických sídlech zemědělského charakteru, oznámí-li svá zjištění osobně či písemně na adresu: Západočeské muzeum v Plzni, oddělení dějin feudalismu, Františkánská 13.

Seznam zaniklých středověkých osad v okrese Domažlice

Babice

ZSO, pravděpodobně na místě hájovny Stará Ves (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), která je vzdálena asi 1,5 km ZZS od Černíkova. Hájovna Stará Ves byla místní částí obce Černíkov (Lexikon 1934), nyní neuváděna (Lexikon 1978). Na starších mapách je hájovna nazývána „Kostelník“ (H. Randa).

Babice patřily nejprve ke hradu Pušperku, po zpusnutí k Černíkovu (A. Sedláček) a stával u nich kostel (J. Šindelář, F. Teplý). Z roku 1233 první zmínka, z roku 1447 poslední zmínka o existující vesnici. Roku 1519 připomínána jako pustá (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Asi 1,5 km Z od Černíkova, od S SČ 065 mm, od Z SČ 097 mm, je poloha „V Babicích“, S od ní poloha „Na staré vsi“ (ZM). Tato dvě pomístní jména dostatečně určují místo ZSO Babice do těsného okolí hájovny Stará Ves. K. ú. Černíkov svým tvarem napovídá, že k němu byla přičleněna zaniklá pluzina Babice. Existence kostela není původními písemnými prameny prokázána.

Profous, A. 1947, 20. Randa, H. 1887, přiložená mapa 1:100 000. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338-339. Roubík, F. 1959, 62. Sedláček, A. 1908, 6. Statistický lexikon obcí 1934, 50. Šindelář, J. 1936, 16. Teplý, F. 1927, 38. ZM 1:5000 Klatovy 8-1.

Baldov (Valdov)

ZSO na místě dvora Baldova (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 2,5 km SSZ od Domažlic. Dříve hospodářský dvůr Baldov, místní část obce Domažlice a samota Valdov, místní část obce Třebnice (Lexikon 1934), nyní uváděn pouze Valdov, jako součást obce Třebnice (Lexikon 1978). [s. 89] První písemná zpráva pochází z roku 1543 (A. Profous), ale v tomto roce byl Baldov již pustou vesnicí (A. Profous). Roku 1547 byla městu Domažlicím zkonfiskována zpustlá ves Valdov (A. Rezek), roku 1549 byla tato pustá ves opět přikoupena k městu a nazývána „hořejší Valdov“ (H. Randa). Na starších mapách (J. Žuvníček) je zanesen Horní Baldov o od něj 1 km na SSV Dolní Baldov. K. ú. obce Domažlice i k. ú. obce Třebnice vykazují v inkriminovaných místech typické deformace, upozorňující na pohlcení cizího zaniklého katastru. Je možné, že zde zanikly vesnice dvě, stejného nebo podobného jména, v původních písemných pramenech nerozlišované.

Profous, A. 1947, 25. Randa, H. 1887, 57. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338-339. Rezek, A. 1876, 469. Roubík, F. 1959, 62. Sedláček, A. 1908, 935. Statistický lexikon obcí 1934, 48, 383. Žuvníček, J. s. a., přiložená mapa 1:100 000.

Bílovice (Bělovice, Vílovice)

ZSO, která stála v místech dvora Bílovice (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 1 km SV od Drahotína. Samota Bílovice byla místní částí obce Drahotín (Lexikon 1934), nyní uváděna jako součást obce Drahotín (Lexikon 1978). ZSO Bělovice, která patřovala k poběžovickému panství, nebývala dříve spojována s dvorem Vílovice (F. Palacký). Poprvé se s touto vsí setkáváme v písemných pramenech roku 1379. Roku 1552 je nazývána pustou vesnicí (A. Profous, F. Roubík).

Palacký, F. 1848, 377, 594. Profous, A. 1947, 74. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338-339. Roubík, F. 1959, 77. Sedláček, A. 1908, 14. Statistický lexikon obcí 1934, 380.

Blahušovice

ZSO u Hradiště S od Kdyně (A. Profous, F. Roubík). Starší badatelé znají sice ZSO Blahušovice, ale bez bližší lokalizace (F. Palacký, A. Sedláček).

Rok 1450, kdy byly Blahušovice existující vesnicí „nedaleko Hradiště“, je jediným časovým údajem, který se podařilo zjistit z písemných pramenů (A. Profous).

Palacký, F. 1848, 595. Profous, A. 1947, 79. Roubík, F. 1959, 62. Sedláček, A. 1908, 29.

Brávelno (Brávelné)

ZSO v okolí Pivoně (F. Roubík). Byla vyslovena domněnka, že údajně zaniklé Brávelno je snad dnešní Mnichov u Poběžovic (J. Šimák). [s. 90]

Lokalitu Brávelno uvádí pouze J. Šimák (z něj čerpá i F. Roubík) jako majetek kláštera v Pivoni, ovšem bez udání pramene, ze kterého čerpal. Nedostatek písemných pramenů nám nedovoluje vyslovit jakoukoliv bližší lokalizaci ani datování. Roubík, F. 1959, 126. Šimák, J. 1938, 597.

Brod Kraví

Roku 1547 byla pustá ves Kraví Brod (A. Rezek, F. Roubík) o rybník Kraví Brod (P. Mužík) konfiskovány městu Domažlice. Roku 1549 vrátil panovník pustý kmetců dvůr Kraví Brod k záduší městského kostela (P. Mužík) a roku 1561 byl tento majetek zapsán Domažlickým do zemských desek (P. Mužík, A. Rezek).

Mužík, P. 1977, 72-73, 80. Rezek, A. 1876, 453, 474. Roubík, F. 1959, 62.

Buchlíkov (Bachtlíkov, Bochtlíkov, Buchlov, Puchlíkov)

ZSO na panství hradu Nový Herštejn (A. Profous, A. Rezek, A. Sedláček), snad u Onějovic (F. Roubík) nebo u Oboče (F. Teplý).

Ves Buchlíkov je poprvé připomínána v písemných pramenech roku 1547, kdy byla již pustá (F. Roubík) a patřila městu Domažlice (A. Rezek). Roku 1549 koupil Šebastián Markvart z Hrádku na Nekmří část domažlického majetku, mimo jiné „pustý hrad Herštýn a pustou ves Bachtlíkov“ (J. Fridrich, A. Rezek). ZSO Buchlíkov je připomínána ještě roku 1628 (F. Roubík).

Fridrich, J. 1970, 225. Profous, A. 1947, 205. Rezek, A. 1876, 453, 469. Roubík, F. 1959, 62. Sedláček, A. 1908, 6. Teplý, F. 1927, 38.

Čížovo

ZSO SV od Hostouně (F. Profous, A. Sedláček), u Svržna (F. Roubík).

Ves Čížovo je poprvé uvedena k roku 1544 jako příslušenství Hostouně (A. Profous, A. Sedláček), ale již za osm let, tj. roku 1552, je v písemných pramenech označována jako pustá a příslušná ke Svržnu (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Podle tvaru katastrů lze soudit, že ZSO Čížovo leží snad v JV výběžku k. ú. Svržno, který úzkým pruhem sleduje tok Radbuzy. Nutno ověřit povrchovým průzkumem.

Profous, A. 1947, 317. Roubík, F. 1959, 77. Sedláček, A. 1908, 122.

Doubrava

ZSO v okolí Domažlic, která patřila k Zahořanům (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Roku 1437 se v písemných pramenech objevuje vesnice [s. 91] Doubrava poprvé, roku 1585 byla již pustá a zarostlá lesem (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček). Asi 1,5 km S od Zahořan je na starších mapách (H. Randa) uváděno pomístní jméno „V Doubravě“. Toto pomístní jméno je však nutno ověřit povrchovým průzkumem, který rozhodne, stávala-li zde ZSO nebo zda jde jen o místo pojmenované podle dubového porostu.

Profous, A. 1947, 391. Randa, H. 1887, přiložená mapa 1:100 000. Roubík, F. 1959, 62. Sedláček, A. 1908, 157.

Drbov

ZSO za Stráží na Domažlicku (A. Profous, F. Roubík 1931), snad „Na Radešově“ (F. Roubík 1959, F. Teplý) nebo v les-ním úvale zvaném „Zelenov“ (A. Weber).

O vsi Drbov, ovšem již pusté, se dozvídáme roku 1543, kdy patřila k Domažlicím (A. Profous, A. Sedláček). Roku 1547 byla tato pustá ves městu Domažlice konfiskována (A. Rezek, A. Sedláček), ale roku 1549 (A. Sedláček) nebo 1561 (A. Rezek) ji město získalo zpět. Pozemky po ZSO Drbov připadly roku 1579

ke Stráži (F. Roubík 1931, F. Roubík 1959, F. Teplý) a ještě roku 1618 je tato ZSO připomínána (F. Roubík 1959).

Lokalizace ZSO Drbov k pomístnímu jménu „Na Radešově“ je zřejmě omylem, viz heslo Radošov v tomto seznamu. V souvislosti se ZSO Drbov je připomínán i rybník (F. Roubík 1931, A. Sedláček). V lesním úvalu Zelenově je též rybník Vrbov (A. Weber), v jehož názvu je snad, zachováno zkomolené jméno zaniklé vsi Drbova (H. Randa). Tuto domněnku je nutno ověřit v terénu. Dále je možno připustit ještě jinou teorii. Ves-nice Pasečnice byla v 15. století vypálena a roku 1579 nazývána pustou vsí. Hospodářská komise doporučovala zřídit ze zašlých vsí Drbova a Pasečnice poplužní dvůr (F. Roubík 1931). Roku 1587 prvně uveden městský úředník pro dvůr Pasečnici (P. Mužík). Byl zde tedy městský dvůr, roku 1654 připomínána již ves a roku 1789 uváděna již Stará a Nová Pasečnice s raabisací zrušeným panským dvorem (A. Profous). Z toho vyplývá, že z Drbova a Pasečnice byl opravdu zřízen panský dvůr, který obsáhl plužiny obou bývalých vesnic. Okolo dvora vyrostla postupně ves, která se nazývala opět Pasečnice proto, že dvůr byl postaven ne-li na tom samém místě jako zaniklá Pasečnice, tedy v její blízkosti. Po zrušení dvora vznikla z jeho pozemků nová ves, pro odlišení nazývána Novou Pasečnicí. Při pohledu na tvar k. ú. Pasečnice zjistíme, že nápadně [s. 93] vybíhá k SZ, směrem k údolí Zelenov. Tento výběžek je pravděpodobně zaniklá plužina ZSO Drbov a jen důkladný terénní průzkum dokáže určit přesné místo, na kterém stávala vesnice Drbov.

Mužík, P. 1977, 66. Profous, A. 1947, 324, 411, Randa, H. 1887, 26. Rezek, A. 1876, 474. Roubík, F. 1931, 26.-27. Roubík, F. 1959, 62, 76. Sedláček, A. 1908, 166, 683. Teplý, F. 1927, 254. Weber, A. 1911, 397, 400.

Horosedly (Horosedla, Hořisedla, Horosadly, Horysedla)

ZSO u Lštění (A. Profous), mezi Lštěním a Františkovem v poloze „Horcadla“ (F. Roubík), jindy uváděna polní trat „v Horysedlech“ (F. Teplý). Nejpodrobnější lokalizace je tato: po pravé straně silnice ze Lštění do Františkova je poloha „Horcadla“, blízko údolíčka s potokem, kde též poloha „na hrádku“ a „na dvořišti“. Kolem vedla dříve cesta do Lštění a v nedávné době zde prý byly rozvezeny zbytky jakési ohrady (B. Strér).

Roku 1370 patřily Horosedly vladkovi Zbyňkovi, později městu Domažlice (A. Sedláček). Další autoři uvádějí první zmínku o této vsi až k roku 1379 (A. Profous, F. Roubík). V letech 1509, 1547, 1571 a 1579 uváděna v písemných pramenech jako pustá (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček, B. Strér, F. Teplý), ale roku 1618 tam byli ještě dva sedláci (F. Teplý). Město Domažlice prodalo roku 1665 statek Lštění s pustou vsí Horosedly (F. Roubík, A. Sedláček).

Zpráva F. Teplého o osídlení Horosedel roku 1618 je buďto omylem, nebo znamená postupné zanikání z dosud neznámých důvodů. Také je možné, že šlo o nové, krátkodobé osídlení opuštěné vesnice. Koncem 18. století vznikla zde nová ves Františkov, nyní část obce Blížejev (Lexikon 1978), která zřejmě zabrala bývalou plužinu ZSO Horosedly.

Profous, A. 1947, 625. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 328. Sedláček, A. 1908, 242. Strér, B. 1890, 167-170, 243-248. Teplý, F. 1927, 254.

Hořetín

ZSO u Domažlic (F. Palacký, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Ves Hořetín zanikla v letech 1427–1431 (A. Sedláček), ale poprvé se o této vesnici z písemných pramenů dozvídáme až roku 1543, kdy byla pustou vsí města Domažlic (A. Profous). Roku 1547 byl pustý Hořetín Domažlicím konfiskován, avšak roku 1549 se opět stal majetkem města (A. Rezek). Roku 1618 připomínána ZSO Hořetín naposledy (F. Roubík).

Na starších mapách (H. Randa, J. Žuvníček) je asi 1 km [s. 94] na J od Újezda uváděno pomístní jméno „Hořákov“. Má-li toto pomístní jméno něco společného se ZSO Hořetín, nám průkazně mohou prokázat až výsledky povrchového průzkumu.

Palacký, F. 1848, 596. Profous, A. 1947, 617. Randa, H. 1887, přiložená mapa 1:100 000. Rezek, A. 1876, 453, 469. Roubík, F. 1959, 62. Sedláček, A. 1908, 240. Žuvníček, J. s. a., přiložená mapa 1:100 000.

Hostětice (Hasatice, Hoštětice, Hoštice)

ZSO, nyní dvůr u Štítar (V. Kremer, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 3 km SV od Hostouně. Dříve samota Hostětice, místní část obce Štítary (Lexikon 1934), nyní Hostětice, součást obce Štítary (Lexikon 1978).

Roku 1379 patřila část vsi k Mutěninu, roku 1431 byla vypálena křížáky a k roku 1544 připomínána jako pustá ves, která příslušela k hostouňskému statku (A. Sedláček). Další autoři znají první písemnou zmínku o Hostěticích až z let 1585 a 1597, kdy byla tato ves již zaniklá (F. Roubík), nebo dokonce až z roku, 1839, kdy je popisován již panský dvůr Hasatice s ovčínem a mlýnem (A. Profous).

F. Roubík uvádí mimo ZSO Hostětice ještě lokalitu Hoštice, kdysi ves kláštera v Kladrubech, ale A. Sedláček tyto dvě lokality spojuje v jedinou ZSO, která ve 12. století patřila témuž klášteru. Zda šlo o jednu a tutéž vesnici nebo jestli se jednalo o dvě různé vsi by snad mohlo rozhodnout důkladné studium původních písemných pramenů.

Kremer, V. 1974, 9. Profous, A. 1947, 635. Retrospektivní lexikon obci 1978, 339. Roubík, F. 1959, 77-126. Sedláček, A. 1908, 250. Statistický lexikon obci 1934, 380.

Hraběšice

ZSO mezi Velkým Malahovem a Semněvicemi (J. Fridrich), nyní Kostelní nebo Zádušní les (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček 1908). Ves byla vypálena asi roku 1431 (F. Roubík, A. Sedláček), roku 1587 se připomíná pustá ves Hraběšice, jež patřila tehdy k Horšovskému Týnu (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

O Zádušním lese u Semněvic existuje také domněnka, že v místech nazývaných dříve „Schlössel, Schlossbrunnen a Schlosswiese“ stávala zaniklá semněvická tvrz (A. Sedláček 1893), připomínaná v 15. století. Zádušní les je však od Semněvic vzdálen asi 3 km a proto se zda pravděpodobnější, že výše uvedená pomístní jména se mohou týkat tvrze hraběšické, která ovšem není doložena v původních písemných pramenech. Možné je ale i to, že pomístní jméno „Zámek“ a další [S. 95] bylo vytvořeno lidovou tradicí podle sesutých zdí vesnických obydlí a žádná tvrz v těch místech nestála. K. ú. Semněvice tvoří ovál, při jehož J okraji se rozkládá Semněvice, v S části Zádušní les, zaniklá plužina ZSO Hraběšice.

Fridrich, J. 1972, 147. Profous, A. 1947, 649. Roubík, F. 1959, 77. Sedláček, A. 1893, 115. Sedláček, A. 1908, 258.

Chlum

Ve výčtu far ve vikariátu Horšovskotýnském je uvedena k roku 1651 také fara Chlum s dvanácti vesnicemi, celkem 818 duší (F. Dvorský).

Na Horšovskotýnsku žádná obec podobného jména není. F. Dvorský se zřejmě mylí, neboť v pamětní knize horšovskotýnského vikariátu ze 17. století žádná fara Chlum uvedena není. Pamětní kniha uložena v OA Domažlice.

Dvorský, F. 1877, 677-678.

Chotěbice

ZSO v okolí Kladrub (F. Roubík), někde u Jivjan (A. Sedláček).

Chotěbice jsou uvedeny roku 1510 (A. Sedláček) nebo 1546 (F. Profous) jako příslušenství tvrze Jivjan.

V písemných pramenech se setkáváme také s ZSO Chotějovice (viz tento seznam), kterou autoři ztotožňují s Chotěbicemi (A. Profous) nebo alespoň naznačují, že by mohlo jít o jednu a tu samou ZSO (F. Roubík, A. Sedláček). Tento problém nebude pravděpodobně uspokojivě rozřešen pomocí písemných pramenů, ale ani pomocí archeologických nálezů, podle nichž sice můžeme lokalizovat ZSO, ale nemůžeme určit její správné jméno.

Profous, A. 1949, 37-38. Roubík, F. 1959, 127. Sedláček, A. 1908, 324.

Chotějovice (Chotěchovice)

ZSO S od Mířkova v okolí Dolního, Středního a Horního Kotěchovského (A. Profous, A. Sedláček), nyní Mířkovského rybníka nebo na V od Mířkova (J. Fridrich, F. Roubík).

Roku 1379 (A. Profous, F. Roubík) byla ves rozdělena na několik vladých statků (A. Sedláček) a roku 1415 je doložena naposledy jako existující vesnice (A. Profous, F. Roubík). V letech 1427–1431 byly Chotějovice vypáleny (A. Sedláček), roku 1544 poprvé uvedeny jako pusté (A. Profous, F. Roubík), pak ještě roku 1563 (A. Profous) a roku 1604 (F. Roubík) nebo 1603, kdy patřila tato zpustlá ves ke statku Mířkov (J. Fridrich, M. Kolář).

[s. 96]

Jméno ZSO, zkomoleně zachované až donedávna v názvech rybníků je poměrně spolehlivým vodítkem k lokalizaci ZSO Chotějovice, kterou tedy nutno hledat nikoliv na V od Mířkova, ale na S, v okolí mířkovských rybníků, což vyplývá i z tvaru k. ú. Mířkov.

Fridrich, J. 1972, 137. Kolář, M. 1875, 258. Profous, A. 1949, 37-38. Roubík, F. 1959, 77. Sedláček, A. 1908, 325.

Kojetice (Kojetičky)

ZSO, pak samota stejného jména (A. Profous), dříve skupina domů Kojetice, místní část obce Kdyně (Lexikon 1934), nyní neuváděno (Lexikon 1978), asi 1,5 km SV od Kdyně. Další autoři lokalizují polohu této ZSO k pomístním jménům „Kojetice, v Kojeticích“ do okolí samoty Kojetice (F. Roubík, A. Sedláček, Vaněk - Hostaš, Tšída - Hlavsa), kde byly před lety nalezeny základy budov (M. Šlais) nebo ke koupališti (D. Holub, J. Urban), kde objeveny roku 1941 při výkopu základů plovárny tři staré studny (M. Šlais).

V původních písemných zprávách existuje o vesnici Kojeticích jen jediná zmínka, a to k roku 1581, kdy byly Kojetice již pusté (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček). Ves zanikla v husitských válkách (M. Šlais) nebo za války třicetileté (F. Vaněrka). Bývala příslušenstvím hradu Rýzmborku (A. Sedláček).

Podle údajů M. Šlaise můžeme ZSO Kojetice poměrně přesně lokalizovat do těsného okolí bodu 93 mm od Z SČ, 100 mm od J SČ (ZM). Zaniklá kojeticí plůžina se rozkládala na dnešních parcelách číslo 515 - 519, k. ú. Kdyně. Dnes jsou zde zbytky polí a luk, jinak vše zalesněno (M. Šlais). V určení doby zániku této vsi se F. Vaněrka mylí, neboť Kojetice byly pustou vsí již před válkou třicetiletou. V kronice města Kdyně je zápis z roku 1791, že tehdejší starousedlíci vypravovali o zašlé osadě Kojetice pod Korábem (Tšída - Hlavsa). Je zajímavé, že se jméno i místo zaniklé vesnice tak dlouho udrželo v podvědomí lidu.

Holub, D. 1956, 82. Profous, A. 1949, 278. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338-339. Roubík, F. 1959, 62. Sedláček, A. 1908, 424. Statistický lexikon obcí 1934, 51. Šlais, M. 1970, 659, 663, 664. Tšída, E. — Hlavsa, J. 1925, 20. Urban, J. 1941, 90. Vaněk, F. — Hostaš, K. 1902, 77. Vaněrka, F. 1911, 446. ZM 1:50 000 Klatovy 21-24.

Košenice

Tato ZSO je lokalizována ke dvoru Košenice (Orth - Sládek, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 1 km od obce Všepadly.

[S. 97] Dříve hospodářský dvůr Košenice, místní část obce Všepadly (Lexikon 1934), nyní Košenice, součást obce Všepadly (Lexikon 1978).

Poprvé je ves Košenice uvedena v písemných pramenech roku 1379 (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), jako pustá roku 1543 (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček, Vaněk - Hostaš). Vypálena byla v 15. století a potom patřila k panství hradu Nový Herštejn (A. Sedláček) a roku 1547 městu Domažlice (A. Rezek). Pusté Košenice střídaly často majitele a napo-sledy jsou připomenuty roku 1618 (F. Roubík).

Asi 0,5 km JJV od dvora je pomístní jméno „Košenice“ (ZM). Jedná-li se o původní polohu vsi Košenice nebo o zaniklou plůžinu příslušnou k této ZSO, může rozhodnout jen terénní průzkum.

Orth, J. - Sládek, F. 1870, 295, 941. Profous, A. 1949, 328. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 339. Rezek, A. 1876, 469. Roubík, F. 1959, 62-63. Sedláček, A. 1908, 445. Statistický lexikon 1934, 52. Vaněk, F. — Hostaš, K. 1902, 90. ZM 1:5000 Klatovy 8-0.

Křeček

ZSO u Šidlákova ZSZ od Poběžovic (A. Profous, F. Roubík). V dochovaných listinách je tato vesnice připomínána jen roku 1409 (F. Roubík), kdy je zapsáno: „... ves Křeček, Šidlákov a panství v Bernarticích ...“ (A. Profous).

ZSO Křeček ležela spíše v širším okolí Šidlákova, asi směrem k Bernarticím, okres Tachov.
Profous, A. 1949, 378.

Křesín

ZSO v okolí Úboče (F. Teplý).

Tuto ZSO zaznamenává pouze F. Teplý ve výčtu pěti zaniklých osad u Úboče bez udání bližších souvislostí a bez uvedení pramene, ze kterého čerpal.

Teplý, F. 1927, 38. Teplý, F. s. a., 13.

Lhotky (Lhotka)

ZSO na Kdyňsku u Úsilova, „nade drahami úsilovskými při lese ležící“ (A. Profous, A. Sedláček).

Pustá ves připomínána roku 1571 (A. Sedláček) nebo roku 1574 (A. Profous) jako příslušenství statku Úsilov.

Necelý 1 km J od Úsilova je pomístní jméno „Na drahách“, těsně pod „Nevděckým lesem“ (ZM). Tato místa nutno ověřit terénním výzkumem.

Profous, A. 1949, 519. Sedláček, A. 1908, 513. ZM 1:5000 Klatovy 8-3.

[S. 98]

Loučky

ZSO v okolí hradu Starý Herštejn JZ od Poběžovic (A. Profous, F. Roubík).

Roku 1331 existující ves (F. Roubík), jejíž část patřila ke hradu Herštejnu (A. Profous).

Nedostatek písemných pramenů nedovoluje vyslovit žádnou domněnku o poloze této ZSO.

Profous, A. 1949, 670. Roubík, F. 1959, 78.

Markvartice

ZSO, která ležela v okolí Kdyně (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), nebo někde u Úboče (F. Teplý).

Ves je zaznamenána v písemných zprávách roku 1508 (F. Roubík, A. Sedláček) a roku 1543 (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček) jako příslušenství hradu Rýzmburku (F. Palacký, A. Sedláček).

Lokalizace F. Teplého je velmi povšechná a jeho tvrzení nejsou dostatečně podložena.

Palacký, F. 1848, 599. Profous, A. 1951, 28. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 587. Teplý, F. 1927, 38. Teplý, F. s. a., 13.

Mladějov

ZSO u Jivjan (A. Profous, F. Roubík).

Vesnice Mladějov je uváděna roku 1510 (F. Roubík, A. Sedláček) nebo roku 1546 (A. Profous), kdy byla již pustá a náležela k Jivjanům (A. Sedláček).

Profous, A. 1951, 99. Roubík, F. 1959, 74. Sedláček, A. 1908, 611.

Mlynařice

ZSO v okolí Kdyně (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Roku 1539 byly Mlynařice pustou vsí (F. Roubík, A. Sedláček), potom připomínány ještě roku 1543 (A. Profous). Tato vesnice byla vypálena Bavory, když válčili s držiteli hradu Rýzmburku. Jako zaniklá ves náležela k panství Rýzmburskému (A. Sedláček).

Způsob zániku ZSO Mlynařice je jen hypotézou A. Sedláčka. Profous, A. 1951, 99. Roubík, F. 1959, 74. Sedláček, A. 1908, 611. Nahošice (Nahořice) ZSO u Černovic SSV od Horšovského Týna (J. Fridrich, A. Profous, F. Roubík) nebo SV od Neuměře, nyní snad les „Holina“ (A. Sedláček). Roku 1362 jmenován v původních listinách Pavel z Nahošic (V. Šmilauer), roku 1381 uvedena ves Nahošice (A. Profous, F. Roubík). Nahošice zanikly v husitských válkách a jako **[S 99]** pusté patřily ke dvoru Trubce (A. Sedláček). Roku 1557 jsou poprvé připomenuty jako pustá vesnice (A. Profous, F. Roubík). Roku 1587 známa na panství Čechovice již jen louka „V Nahošicích“ (G. Hofmann), která příslušela k panskému dvoru Trubce (J. Fridrich).

Lokalizace ZSO Nahošice do lesa, Hořiny je nepravděpodobná, protože A. Sedláček vycházel zřejmě jen z podobnosti názvů Nahořice - Hořina.

Hofmann, G. 1967, 359. Fridrich, J. 1972, 140. Profous, A. 1951, 174. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 630. Šmilauer, V. 1961, 184.

Nasetice (Nasetičky)

ZSO na místě dvora Nasetice (Orth - Sládek, F. Palacký, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 1,5 km SSZ od Chřebřan. Dříve samota Nasetice, místní část obce Chřebřany (Lexikon 1934), nyní Nasetice, součást Chřebřan, které jsou částí obce Vidice (Lexikon 1978).

Vesnice Nasetice je poprvé zapsána k roku 1379 (A. Profous, F. Roubík), kdy patřila vladykovi Jindřichovi z Nasetic (A. Sedláček). Není známo, jak a kdy zpusťla, ale roku 1544 byla pustou vsí (A. Profous, F. Roubík) a patřila k Mířkovu (A. Profous) až do roku 1603, kdy připadla k Horšovskému Týnu (A. Sedláček).

K. ú. Chřebřany je protáhlého tvaru, v jehož J části jsou excentricky umístěny Chřebřany, v S části pak Nasetice. Plužina ZSO Nasetice byla zřejmě začleněna do plužiny chřebřanské.

Orth, J. - Sládek, F. 1870, 313. Palacký, F. 1848, 381. Profous, A. 1951, 179. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338, 339. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 632. Statistický lexikon obcí 1934, 379.

Nestřeb

ZSO u Úboče (F. Roubík). ZSO Nestřeb uvádí pouze F. Roubík, ale jeho tvrzení je asi mylné, protože vesnice tohoto jména není nikde v původních písemných pramenech doložena. A. Profous i A. Sedláček uvádějí pouze hrad Netřeb, ležící asi 2 km SSZ od Úboče.

Profous, A. 1951, 216. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 644.

Pěžín

ZSO, nyní dvůr Peřina (J. Fridrich, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 1,5 km JV od Semošic. Samota Peřina byla místní částí obce Semošice (Lexikon 1934), v současné době je Peřina součástí Semošic, které jsou částí obce Křenovy (Lexikon 1978).

[s. 100]

Poprvé je vesnice Pěžín písemně uvedena roku 1312 (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), naposledy roku 1417 (A. Profous, F. Roubík). Roku 1456 prodal poslední držitel této vsi Bušek z Pěžína, sezením na Svrčovci, jakési pozemky týnským měšťanům, patrně pežínskou plužinu (J. Fridrich 1976). Roku 1499 připomínána již jen pustá ves Pěžín (A. Profous, F. Roubík).

K. Liebscher udává, že na S od Semošic uprostřed lesů je dvůr a hájovna Peřín. Jedná se zřejmě o omyl v určení světové strany. Plužina ZSO Pěžín je nyní pravděpodobně součástí k. ú. Semošice.

Fridrich, J. 1972, 147. Fridrich, J. 1976, 118. Liebscher, K. 1911, 470. Profous, A. 1951, 355. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 332, 338. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 692. Statistický lexikon obcí 1934, 383.

Prudice

ZSO, pak dvůr Prudice (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček) asi 1 km VVJ od Oprechtic. Dříve hospodářský dvůr Prudice, místní část obce Oprechtic (Lexikon 1934), v nynější době jsou Prudice součástí obce Oprechtice (Lexikon 1978).

Prudice jsou v původních písemných pramenech zachyceny poprvé roku 1404, potom až roku 1547 již jako pustá vesnice (A. Profous, A. Rezek, F. Roubík, A. Sedláček). Roku 1549 je tato pustá ves naposledy prodávána (J. Fridrich, A. Profous, A. Rezek). Ves Prudice patřovala ke hradu Ruchomperku, později k panství hradu Nový Herštejn (A. Sedláček).

JV od dvora Prudice je poloha „V Prudicích“ (ZM). Je možné, že se původní vesnice rozkládala poněkud k JV od dnešních Prudic. Že by v Prudicích bývala tvrz (Orth - Sládek), není v písemných pramenech doloženo.

Fridrich, J. 1970, 225. Orth, J. - Sládek, F. 1870, 689. Profous, A. 1951, 495. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338. Rezek, A. 1876, 454, 469. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 739. Statistický lexikon obcí 1934, 51. ZM 1:5000 Kdyně 0-0.

Přítulnov (Přítulenov)

ZSO mezi Holubčí a Svržnem (V. Kremer, A. Profous, A. Sedláček), nyní trat' „Přítula“ (M. Kolář, J. Micko, F. Roubík) na mírném návrší pod lesem „Černá hora“ (M. Kolář).

První zmínka o této vsi je z roku 1115 (J. Micko, F. Roubík) nebo 1186 (V. Kremer, A. Profous), kdy byla, majetkem kláštera, v Kladrubech, který ji roku 1233 prodal Radoslavovi ze Svržna (M. Kolář, A. Sedláček). V 15. století patřil Přítulnov ke Štítarům a v 16. století k Bernarticím (A. Sedláček).

[s. 101]

Roku 1652 (F. Roubík) nebo 1654 (J. Micko) je jako existující vesnice připomínán Přítulnov naposledy.

Asi 1,5 km JJZ od obce Holubeč je křižovatka cest a rybníček. Do těchto míst, do okolí bodu 135 mm od S SČ, 190 mm od V SČ (ZM), je možno lokalizovat ZSO Přítulnov. M. Kolář připomíná, že tam počátkem 19. století stával panský dvůr a J. Micko zaznamenává ke konci 19. století zbytky zdí. Vesnice Přítulnov zanikla asi v důsledku třicetileté války (F. Roubík).

Kolář, M. 1875, 258. Kremer, V. 1974, 10. Micko, J. 1933, 44-45. Profous, A. 1951, 485. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 736. ZM 1:5000 Domažlice 7-0.

Purkartice

ZSO u Domažlic pod horou Dmoutem (A. Sedláček), asi JZ od Domažlic, kde od silnice k Havlovicím odbočují cesty k Újezdu a ke „spravedlnosti“ (A. Profous, F. Roubík).

Purkartice jsou zachyceny v písemných zprávách poprvé roku 1401 (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček). Potom připomínány již jen jako pustá ves, a to roku 1547 (A. Rezek, F. Roubík), kdy byly konfiskovány městu Domažlice, dále roku 1561, kdy město získalo pusté Purkartice nazpět (A. Rezek) a naposledy roku 1628 jako pustý dvůr (F. Roubík).

Křižovatka, do jejíhož okolí lokalizují ZSO Purkartice A. Profous a F. Roubík, je bod 118 mm od V SČ, 205 mm od S SČ, kóta 435 (ZM). Tuto lokalizaci, odvozenou z původních zpráv, může dokázat nebo vyloučit jen archeologický výzkum.

Profous, A. 1951, 503. Rezek, A. 1876, 453, 474. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 743. ZM 1:50 000 Domažlice 21-23.

Radošov

ZSO v okolí Domažlic (F. Palacký, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Radošov připomínán roku 1543 již jako pustý, tehdy majetek města Domažlic (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček). Dále uváděn roku 1547 a roku 1561 (A. Rezek), naposledy roku 1618 jako pustý dvůr Radošov (F. Roubík).

Asi 1 km JZ od obce Stráž je pomístní jméno „V Radešově“ (ZM). Jde-li o bývalou plužinu nebo o vlastní polohu ZSO Radošov, rozhodne spolehlivě až terénní průzkum.

Palacký, F. 1848, 601. Profous, A. 1951, 528. Rezek, A. 1876, 453, 474. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 751. ZM 1:5000 Kdyně 4-0.

Rokošín

ZSO, pak dvůr Svatý Jiří (V. Kremer, Orth - Sládek, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček, J. Solař), asi 1,5 km od S od [s. 102] Poběžovic. Samota Svatý Jiří byla místní částí obce Poběžovice (Lexikon 1934), v nynější době je Svatý Jiří součástí obce Poběžovice (Lexikon 1978).

První zmínka o této vsi je z roku 1186 (V. Kremer, F. Roubík), kdy patřil Rokošín klášteru v Kladrubech (A. Profous, A. Sedláček). Dále je tato ves připomínána roku 1239 (A. Profous) a ve 14. století uváděn v Rokošíně farní kostel (Orth - Sládek, A. Sedláček). Vesnice Rokošín se po častém střídání majitelů dostala do vlastnictví kláštera v Pivoni (A. Sedláček) a roku 1586 uvedena poprvé v písemných pramenech jako pustá (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček). Téhož roku však již stál u kostela sv. Jiří nově vystavěný dvůr (A. Profous).

Domněnka, že vesnice Rokošín zanikla ve třicetileté válce (Orth - Sládek) je omyl, neboť Rokošín je v písemných pramenech 16. století uváděn již jako pustý. Ve třicetileté válce mohl zaniknout snad jen dvůr, vystavěný těsně před rokem 1586.

Kremer, V. 1974, 10. Orth, J. - Sládek, F. 1870, 125-126. Profous, A. 1951, 579. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338, Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 768. Solař, J. 1859, 110. Statistický lexikon obcí 1934, 381.

Roudnice

ZSO, nyní hájovna a les mezi Dubcem, Dehetnou a Pavlíkovem (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 4 km SV od Bělé nad Radbuzou. Hájovna Roudnice byla místní částí obce Černá Hora (Lexikon 1934), nyní neuváděna (Lexikon 1978).

V písemných zprávách se poprvé setkáváme se vsí Roudnice roku 1379 (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček). Okolo roku 1431 byla Roudnice vypálena křižáky (F. Roubík, A. Sedláček) a roku 1544 připomínána jako pustá vesnice (A. Profous, F. Roubík), patřící k Hostouni (A. Sedláček).

Způsob a datum zániku vsi je názor A. Sedláčka a není podložen původními prameny. Na S od hájovny Roudnice je lesní poloha „Zadní Roudnice“, na J „Přední Roudnice“. Jedná se pravděpodobně o zaniklou a zalesněnou roudnickou plužinu, kterou pohltilo k. ú. Černá Hora svým typickým výběžkem. Zdá se tedy nepravděpodobnou hypotéza, že ZSO Roudnice je nynější Roudná (Orth - Sládek), část obce Srby. ZSO Roudnice je v původních listinách uváděna spolu s Černou Horou, od které je hájovna Roudnice vzdálena jen 2 km, vesnice Roudná však více než 10 km.

Orth, J. - Sládek, F. 1870, 679. Profous, A. 1951, 591. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338, 339. Roubík, F. 1959, 77. Sedláček, A. 1908, 773. Statistický lexikon obcí 1934, 379. ZM 1:50 000 Bělá nad Radbuzou 21-21.

[s. 103]

Strachotín

ZSO, nyní les stejného jména na J od Čechovic (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), rozkládající se na k. ú. Puclice.

Jako existující vesnice je Strachotín uváděn roku 1367 (A. Profous, F. Roubík), kdy byl statkem kláštera v Chotěšově. V majetku kláštera zůstalo ves do roku 1420, kdy přešla do zástavního držení. Roku 1502 byl pustý Strachotín držen k Puclicím (A. Sedláček). F. Roubík uvádí pustý Strachotín roku 1503, A. Profous až roku 1563.

Profous, A. 1957, 180. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 833.

Škaňov (Skaňava, Skáňov)

ZSO v okolí Domažlic (A. Sedláček), pak les „Škaniva“ mezi Zahořany a Oprechticemi (J. Bozděch, F. Roubík).

Tato vesnice je připomínána roku 1379 jako příslušenství Sedlic (A. Sedláček 1893, A. Sedláček 1908), dále až roku 1544 (F. Roubík), kdy pustý Škaňov náležel k Zahořanům (A. Sedláček 1908).

Lokalizace F. Teplého, který se domnívá, že ZSO Škaňov ležela u Úboče, je nepřesná. Asi 1 km JV od Zahořan jsou na k. ú. Zahořany lesní polohy „Škaniva“ a „Za Škanivou“ (ZM), jejichž povrchový průzkum by měl určit přesné místo ZSO.

Bozděch, J. 1887, 213. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1893, 152. Sedláček, A. 1908, 862-863. Teplý, F. s. a., 13. Teplý, F. 1927, 38. ZM 1:5000 Kdyně 1-0.

Štědrá

ZSO v okolí Domažlic (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Poprvé je ves Štědrá zaznamenána v dochovaných listinách roku 1379 (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), dále pak roku 1445 (F. Roubík).

Pravděpodobnější se zdá být názor A. Sedláčka, který tvrdí, že o vsi samotné se po roku 1379 nedostává zpráv, že jsou pouze ve 14. a 15. století jmenováni vladykové ze Štědré. A. Profous uvádí k roku 1445 Jana ze Štědré.

Profous, A. 1957, 294. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 868.

Štipoklasy

ZSO, počátkem 15. století dvůr, ležící někde v okolí Domažlic (F. Roubík, A. Sedláček). Pouze roku 1401 je v písemných zprávách zmínka o dvoru Štipoklasy (F. Roubík), jehož výnos tehdy patřil ke kostelu v Domažlicích (A. Profous, A. Sedláček).

[s. 104]

A. Sedláček se podle jména tohoto dvora domnívá, že Štipoklasy byly původně vesnicí. Ovšem jako ves nejsou Štipoklasy doloženy původními prameny. Asi 1,5 km JV od obce Chrástovice je pomístní jméno „Na Poušticklasech“ (ZM). Souvislost jména této polohy se zaniklými Štipoklasy může prokázat až terénní ohledání.

Profous, A. 1957, 303. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 872. ZM 1:5000 Domažlice 2-9.

Trubce

ZSO a tvrz, nyní dvůr u Neuměře (J. Fridrich, V. Poslední, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 2 km SZ od Holýšova. Samota. Trubce byla místní částí obce Neuměř (Lexikon 1934), nyní uváděno jako Trubice, součást obce Neuměř (Lexikon 1978). Pověst vypravuje, že obec Neuměř původně stávala tam, kde stojí panský dvůr Trubice a sestávala prý z dvaceti devíti rolnických usedlostí (Kümpel - Trefný, V. Poslední).

Poprvé je ves s tvrzí uváděna roku 1237 (V. Poslední), roku 1362 byly Trubce statkem Strojnírovým a v druhé polovině 15. století patřily Trubeckým z Tisové (A. Profous, A. Sedláček). Po roce 1513 připomínána tvrz, dvůr a ves, vše již pusté (A. Sedláček 1937). Polovice vsi byla přikoupena roku 1546 ke Čechovicím, druhá roku 1552 k Horšovskému Týnu (A. Sedláček 1908). Již v druhé polovině 16. století stál na tomto místě opět dvůr s ovčínem (J. Fridrich).

Pověst o přesídlení obce z jejího původního místa na dnešní je častá, signalizuje většinou místo ZSO, mezi obyvatelstvem již neznámého jména. Asi 0,5 km S od samoty Trubice je pomístní jméno „Trubice“ (ZM). Je možné, že terénní výzkum v budoucnosti prokáže, že ZSO Trubce stávala, v této lesní poloze, poněkud severněji od dnešní samoty. Roku 1587, jak vyplývá z dílčí cedule panství Čechovice (G. Hofmann), byla trubecká plužina zarostlá lesem.

Fridrich, J. 1972, 147. Hofmann, G. 1967, 359. Klimpel, B. - Trefný, J. 1940, 116. Poslední, V. 1973, 30, 34. Profous, A. 1957, 389. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338. Roubík, F. 1959, 73. Sedláček, A. 1908, 904. Sedláček, A. 1937, 112. Statistický lexikon obcí 1934, 383. ZM 1:5000 Přeštice 8-0.

Truskov

ZSO u Drahotína, SZ od Poběžovic (J. Fridrich, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Jméno této vesnice je uvedeno v písemných pramenech pouze roku 1375 (F. Roubík, A. Sedláček), kdy je připomínáno „místo zničené vsi Truskova“ (A. Profous), jejíž polnosti [s. 105] byly emfiteuticky vysazeny farářem v Hoře svatého Václava (F. Graus).

Fridrich, J. 1972, 147. Graus, F. 1957, 122. Profous, A. 1957, 390. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 904.

Odlice

ZSO, nyní niva Útlice J od Zahořan (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Údlice jsou zachyceny v pramenech jen jednou, roku 1379, jako existující ves (A. Profous, F. Roubík), kdy byly statkem Svatoborovým a Oldřichovým (A. Sedláček). Roku 1385 připomínán také Sezema z Údlíc (A. Profous).

Asi 2 km JJV od Zahořan je poloha „Outlice“ (ZM), již na k. ú. Kout na Šumavě. Pozemky po ZSO Údlice byly asi později obdělávány z Nového Dvora, ležícího blízko této polohy.

Profous, A. 1957, 416. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 915. ZM 1:5000 Kdyně 1-0.

Újezd

ZSO u Strýčkovíc, která je roku 1623 připomínána jako pustá vesnice (F. Roubík).

K této ZSO je velmi málo písemných pramenů. Průzkumem mezi obyvateli Strýčkovic by se mohlo získat více informací o tom, zda zaniklý Újezd opravdu existoval, popřípadě kde ležel.

Roubík, F. 1959, 70.

Újezdec

ZSO v okolí Horšovského Týna, snad na místě Nového Dvora (J. Fridrich, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 1,5 km Z od Věvrova. Samota, Nový Dvůr byla místní částí obce Křakov, nyní je součástí Křakova, který je částí obce Mířkov.

První zmínka o vsi (j)ezdci je z roku 1379 (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), roku 1454 ves ještě existovala, roku 1513 se tu připomínají již jen louky (A. Sedláček). Roku 1587 (A. Profous, A. Sedláček), nebo 1589 (F. Roubík) připomínán dvůr Újezdec.

Ves zřejmě v 15. století zpuskla, v 16. století tu postaven stejnojmenný dvůr, který buď zanikl, nebo změnil své jméno. Zda stála na místě Nového Dvora ZSO, mohou prokázat až archeologické nálezy.

Fridrich, J. 1972, 147. Profous, A. 1957, 440. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 925.

Vítkovice

ZSO, nyní les u Dohalic (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček). Okolo poloviny 19. století (J. Šindelář) postaven zde hospodářský [s. 106] dvůr Vítkovice, který byl místní částí obce Koloveč (Lexikon 1934), nyní neuváděno (Lexikon 1978).

Vítkovice byly roku 1379 (A. Profous, F. Roubík) statkem Drslavovým a Jezovcovým (A. Sedláček, J. Šindelář), potom se objevují v pramenech až roku 1549 jako pustá ves, příslušná ke Lštěni (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček, J. Šindelář).

Zda byl dvůr Vítkovice postaven přímo na místě bývalé vsi nebo na místě, kam jej umístila hospodářská potřeba 19. století, nejde rozhodnout bez podrobného průzkumu terénu.

Profous, A. 1957, 563. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338-339. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 963. Statistický lexikon obcí 1934, 51. Šindelář, J. 1936, 205-206.

Vlachov

ZSO v okolí Domažlic (Orth - Sládek, F. Palacký, A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), snad nynější Havlovice (H. Randa, A. Weber).

Tato vesnice je poprvé zaznamenána roku 1540 (A. Profous), kdy již byla pustá. Dále se o pustém Vlachovu zmiňují prameny v letech 1543 (A. Profous, F. Roubík), kdy byla majetkem města. Domažlice (A. Sedláček) a 1549, kdy Domažlice koupily část pusté vsi Vlachova (H. Randa, A. Weber). Naposledy je Vlachov připomínán roku 1618 (F. Roubík).

Domněnka, že Vlachov stával v okolí nynějších Havlovic, je možná, neboť zde byl v 17. století dvůr, z něhož vznikly Havlovice, prvně jmenovány roku 1789 (A. Profous). Pozemky po zaniklém Vlachově obdělávali lidé z blízkého Újezdu (F. Roubík 1931). Profous, A. 1947, 531. Profous, A. 1957, 569. Randa, H. 1887, 57. Roubík, F. 1931, 26-27. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 964. Weber, A. 1911, 408. Vlkanov Menší (Vlkanovec) ZSO u Oboče (F. Teplý). Podrobněji lokalizují A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček: ZSO, z níž zbyl jen mlýn u Němčic a Staré Huti. Návrší nad ním, u Němčic, má jméno „Vlkanovec“. Vesnice je poprvé připomínána v písemných pramenech roku 1379 (A. Profous, F. Roubík), kdy jedna její polovina patřila jakémusi Něprovi a druhá ke hradu Nový Herštejn (A. Sedláček). Jako existující vesnice je naposledy připomínána roku 1409 (A. Profous, F. Roubík), potom již jen jako pustá poprvé roku 1543 (A. Profous) nebo 1534 (A. Sedláček), jako [s. 107] příslušenství Nového Herštejna. Naposledy se tato zaniklá ves připomíná roku 1628 (F. Roubík).

Mlýn u Němčic a Staré Huti není v lexikonech pod vlastním jménem uváděn, pouze 2 km SSV od Němčic, již na k. ú. Úboč je bezejmenná samota, snad onen „mlýn“. Asi 2 km JZ od Úboče je pomístní jméno „Vlkanovec“ (ZM). Stará Huť, část obce Úboč (Lexikon 1978), je poprvé jmenována až roku 1711, kdy byla dvorem (A. Profous 1947). Je možné, že Stará Huť zaujala místo po ZSO Vlkanov Menší. Jistotu může přinést až archeologický průzkum všech jmenovaných míst.

Profous, A. 1947, 717. Profous, A. 1957, 579. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 336. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 968. Statistický lexikon obcí 1934, 52. Teplý, F. s. a., 13. Teplý, F. 1927, 38. ZM 1:50 000 Klatovy 21 - 24.

Výrov

ZSO, nyní skupina chalup (A. Profous, F. Roubík), která leží asi 2,5 km Z od Pocinovic. Výrov neboli Lázy býval místní částí obce Chodská Lhota (Lexikon 1934), nyní neuváděno (Lexikon 1978).

Ves Výrov je písemnými prameny zachycena pouze roku 1379, kdy patřila ke hradu Pajreku u Nýrska (A. Profous, F. Roubík).

K JZ od Výrova je pomístní jméno „Na Výrově“ (ZM), které snad určuje původní polohu vsi. Zde je nutno provést povrchový průzkum.

Profous, A. 1957, 661. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338-339. Roubík, F. 1959, 63. Statistický lexikon obcí 1934, 51. ZM 1:5000 Klatovy 9-5.

Zbyšničovsko (Byšensko)

ZSO na místě dvora Byšensko (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), asi 1 km JZ od Radonic. Samota Byšensko byla místní částí obce Domažlice (Lexikon 1934), nyní neuváděno (Lexikon 1978).

Ves byla po roce 1420 vypálena (F. Roubík, A. Sedláček). Domažlický měšťan Ondřej Zbyšinec odkázal své pozemky v blízkosti Radonic městskému záduší. Roku 1533 pronajalo město Domažlice obyvatelům Radonic pozemky ve Zbyšničovsku (P. Mužík). V letech 1543, 1547, 1549 a 1561 připomínán zde pustý dvůr (P. Mužík, A. Profous, A. Rezek, A. Sedláček). Roku 1587 ve Zbyšničovsku stály opět domy (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), roku 1591 bylo Domažlickým zapsáno Zbyšničovsko do desek zemských (P. Mužík). Podle B. Teichmana získávají Domažlice po rytíři Bišinovi Zbyšničovsko až roku 1590 což odporuje původním písemným [s. 108] pramenům. Ani domněnka, že ves byla vypálena, není podložena prameny. JZ od samoty Byšensko jsou polohy „Na Byšensku“ a „U dvora“ (ZM). Jen povrchovým průzkumem se dá zjistit, mají-li tato traťová jména vztah k původní poloze ZSO Zbyšničovsko.

Mužík, R 1977, 72-73, 80, 81. Profous, A. 1957, 755. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338-339. Rezek, A. 1876, 453, 474. Roubík, F. 1959, 62. Sedláček, A. 1908, 1013. Statistický lexikon obcí 1934, 48. Teichman, B. s. a., 13. ZM 1:5000 Domažlice 2-9.

Zdemily

ZSO mezi Všeruby a Brůdkem, pak samota s kostelem sv. Václava (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček, F. Teplý). Na místě této ZSO nebo v nejbližším okolí vznikla v první polovině 17. století nová osada Brůdek (Vaněk - Hostaš, Weber - Vaněrka). Sv. Václav býval místní částí obce Brůdek (Lexikon 1934), nyní je Sv. Václav součástí obce Brůdek (Lexikon 1978) a leží od této obce asi 0,5 km JZ.

Roku 1390 a 1392 jsou Zdemily připomínány jako existující farní vesnice (A. Profous, F. Roubík), která patřila pánům z Rýzmborku (Orth - Sládek, A. Sedláček). Dále se nám Zdemily objevují až roku 1586, kdy jsou již jmenovány jako pustá vesnice (Orth - Sládek, A. Profous, H. Randa, F. Roubík, F. Teplý). O době zániku vsi se názory autorů různí. A. Sedláček a J. Žuvniček uvádějí, že Zdemily zanikly za husitských bouří v 15. století. Názor, že tato ves stála ještě na sklonku 16. století (Vaněk - Hostaš, Weber - Vaněrka) je pravděpodobně chybou, způsobenou špatným výkladem původních pramenů, neboť je psáno: „1586... ves pustou, řečenou Zdemile, ves celou Hagek ...“ (A. Profous). Domněnka, že Zdemily zanikly během třicetileté války v 17. století (D. Holub), je naprosto mylná. Zda stávala ZSO Zdemily v okolí kostelíky sv. Václava nebo na místě obce Brůdek, může rozhodnout jen archeologický výzkum těchto míst.

Holub, D. 1956, 4, 69. Orth, J. - Sládek, F. 1870, 971. Profous, A. 1957, 759. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338. Ronda, H. 1887, 20. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 1011 Statistický lexikon obcí 1934, 50. Teplý, F. 1927, 254. Vaněk, F. -Hostaš, K. 1902, 10. Weber, A. - Vaněrka, F. 1911, 459. Žuvniček, J. s. a., 133.

Zelenov

ZSO, nyní niva u Stráže, mezi Pasečnicí a Havlovicemi (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Poprvé se setkáváme s touto vsí roku 1543, kdy byla již [s. 109] pustá (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), dále je tato ZSO připomínána v letech 1547 a 1561 jako majetek města Domažlice (A. Rezek). Naposledy je zaniklý Zelenov uváděn roku 1618 (F. Roubík).

Asi 2 km S od Staré Pasečnice je poloha „Zelenov“ (ZM), kde je též rybník Zelenov a Vrbov (A. Weber). Do těchto míst lokalizuje A. Weber také ZSO Drbov, viz heslo v tomto seznamu. Lokalizace ZSO Zelenov a ZSO Drbov pouze podle jmen rybníků ležících nedaleko od sebe je nedostatečná. V tomto případě je nutno provést obzvláštní důkladný povrchový průzkum, kterým by snad bylo možno určit, kolik ZSO zde stávalo.

Profous, A. 1957, 770. Rezek, A. 1876, 453, 474. Roubík, F. 1959, 63. Sed, (áček, A. 1908, 1016. Wéber, A. 1911, 397-400. ZM 1:50 000 Domažlice 21 - 23.

Zhoř

ZSO, pak jen dvůr S od Spáňova (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Roku 1273 (F. Roubík) se vsi Zhoř a Zahorany staly majetkem kláštera v Kladrubech (A. Profous, A. Sedláček). V letech 1544–1570 se připomíná již jen pustý dvůr. Zhorsko, patřící k Zahoránům (F. Roubík, A. Sedláček). Roku 1583 (F. Roubík, A. Sedláček) a roku 1587 (A. Profous) je v těch místech jenom les zvaný Zhorsko, patřící ke Spáňovu.

Profous, A. 1957, 772. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 1017.

Zimoběšice

ZSO na panství hradu Rýzmberek (Orth - Sládek, F. Palacký, A. Profous, A. Sedláček), v okolí Kdyně (F. Roubík).

Ves Zimoběšice je v písemných zprávách uváděna roku 1508 (Orth - Sládek, A. Profous) a roku 1543 (A. Profous). Po roce 1588, kdy je připomínána naposledy (F. Roubík), se již více v dochovaných pramenech neobjevuje.

Pro nedostatek původních písemných pramenů a nedostatek jakýchkoliv bližších náznaků, určujících polohu této vsi, nelze ZSO Zimoběšice prozatím přesněji lokalizovat.

Orth, J.—Sládek, F. 1870, 977. Palacký, F. 1848, 603. Profous, A. 1957, 777. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 1018.

Žďár

ZSO mezi Žďánovem a Postřekovem (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček), nyní dvůr Podhanříř (H. Randa, F. Teplý, A. Weber, Weber - Vaněrka). Dříve byl hospodářský dvůr Podham-ří místní částí obce Postřekov (Lexikon 1934), v dnešní době neuváděno (Lexikon 1978).

[s. 110]

O této ZSO se dozvídáme z pramenů pouze roku 1579 (A. Profous, F. Roubík, F. Teplý) kdy je psáno: „... pod Postrzekowem je ves pustá, jenž Zdiar sluge ...“ (A. Profous). Tvrzení, že vesnice Žďár zanikla ve třicetileté válce (A. Weber, Weber - Vaněrka), odporuje původním písemným zprávám.

Hospodářská komise doporučovala roku 1579 zřídit z pustého Žďáru a tehdy též pustého Ždánova poplužní dvůr (F. Roubík 1931). Roku 1587 poprvé připomenut městský úředník Ždánova, kde byl výše uvedený poplužní dvůr postaven. Plužina zaniklého Žďáru připadla zřejmě ke dvoru ve Ždánově, ačkoli tam některé pozemky drželi Chodové z Postřekova (P. Mužík).

Mužík, P. 1977, 66, 77-78. Profous, A. 1957, 810. Randa, H. 1887, 175. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338-339. Roubík, F. 1931, 26-27, 137-138. Roubík, F. 1959, 63. Sedláček, A. 1908, 1029. Statistický lexikon obcí 1934, 49. Teplý, F. 1927, 254. Weber, A. 1911, 422. Weber, A. - Vaněrka, F. 1911, 422.

Žebrákov

ZSO v okolí Vidic (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček).

Také tato ZSO je v písemných zprávách uvedena jen jednou, roku 1407, kdy je Žebrákov nazýván „novou vesnicí“. Byl tedy založen nedlouho před tímto datem (A. Profous, F. Roubík, A. Sedláček) a zpusťl v 15. století Roubík, A. Sedláček).

Domněnka o brzkém zániku této vsi by vysvětlovala nedostatek dalších písemných zpráv o ZSO Žebrákov.

Profous, A. 1957, 820. Roubík, F. 1959, 78. Sedláček, A. 1908, 1031.

K.ú. Chodov

F. Teplý tvrdí, že původní Chodov ležel při bystrince, jež od Sádku běží na studánku sv. Vojtěcha - dole na lukách proti nynější vsi nad cestou do Klenčí. Chodovští prý staré místo vsi dosud ukazují. Autor připomíná také pomístní jméno „kosteliště“ nad Chodovem. Podlé pověsti t^u stával kostel; na^ház^lí s^hp^ly stopy zdiva.

Chodov je poprvé připomínán roku 1365, potom až roku 1517 (A. Profous). Toto dlouhé období, kdy Chodov nebyl v písemných pramenech uváděn, svědčí o pravděpodobnosti tvrzení F. Teplého - o zániku původního Chodova a o jeho obnovení na jiném místě. Je ovšem také možné, že jde o ZSO neznámého jména.

Profous, A. 1949, 28. Teplý, F. 1927, 38, 254.

[s. 111]

K.ú. Klíčov

Asi 1 km VVJ od Nového Klíčova je dvůr Bělohrad, který býval místní částí obce Klíčov (Lexikon 1934), nyní je Bělohrad součástí Starého Klíčova, části obce Klíčov (Lexikon 1978).

Na místě tohoto dvora stávala prý před válkou třicetiletou vesnice (Weber - Vaněrka). Za této války se podle F. Vaněrky obec Bělohrad vylidnila.

Pod jménem „Bělohrad“ není tato lokalita zachycena v původních písemných pramenech. Zda stála v místech dvora Bělohradu ZSO, může rozhodnout jen archeologický výzkum.

Retrospektivní lexikon obcí 1978, 338. Statistický lexikon obcí 1934, 49. Vaněrka, F. 1911, 446. Weber, A. - Vaněrka, F. 1911, 458.

K. ú. Kout na Šumavě

Asi 1 km SV od. Koutu na Šumavě je Starý Dvůr, dříve osada obce Kout na Šumavě (Lexikon 1934), nyní část této obce (Lexikon 1978).

V těsné blízkosti Starého Dvora, o které je první zmínka až roku 1789 (A. Profous), byly při povrchovém průzkumu nalezeny zlomky středověké keramiky (uloženo v ZMČ bez in. č.). Tento nález napovídá, že na místě dvora stávala ZSO, ale protože na panství hradu Rýzmburku zaniklo vesnic více, není zatím možno určit její jméno. Více by nám napověděl o této lokalitě archeologický průzkum, který může odatovat dobu trvání a zániku vesnického sídliště.

Profous, A. 1947, 462. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 332. Statistický lexikon obcí 1934, 51.

K.ú. Chodská Lhota

Asi 1 km VVJ od Chodské Lhoty je poloha „Na staré vsi“ (ZM). Mohlo by se jednat o místo ZSO Výrov, viz heslo Výrov v tomto seznamu. Pomístní jméno „Na staré vsi“ je však od dnešního Výrova vzdáleno přes 1 km k severu a spíše bude označovat ZSO neznámého jména. Povrchovým průzkumem by bylo možno zjistit o této lokalitě další důležitá fakta.

ZM 1:5000 Klatovy 9-4.

K.ú. Malonice

Asi 1 km JJV od Malonic a 1 km Z od Lštění je na hranicích k. ú. Malonice a k. ú. Lštění poloha „Újezd“ (ZM). Také na starších mapách je v těchto místech uváděna poloha „Oujezd“ Randa, J. Žuvníček).

Snad jde o místo ZSO Újezd, která se například pro své velmi [s. 112] krátké trvání nedostala vůbec do písemných pramenů. Blížší údaje o lokalitě poskytne až odborný průzkum.

Randa, H. 1887, přiložená mapa 1:100 000. ZM 1:50 000 Klatovy 21-24. Žuvnreek, J. s. a., přiložená mapa 1:100 000.

K.ú. Horní Metelsko

Podle sdělení s. Karáska; ze Správy lesního závodu Horšovský Týn byly vidět na zoraném poli vlevo od silnice Horní Metelsko - Hašov u kóty 429 jakési červené čtverce. Stávala zde pravděpodobně ZSO, zatím neznámého jména. Průzkumem mezi obyvateli Horního Metelska, obec Horšovský Týn, i na lokalitě samé je možno získat více údajů a, snad i jméno této ZSO.

K.ú. Horšovský Týn

Na lokalitě označené jako „Valddorf pískovna“ byla roku 1959 objevena kulturní vrstva se značným obsahem keramiky z konce 13. století (kartotéka muzea Domažlice).

Podle K. Liebschera byl Valdorf, nyní část obce Horšovský Týn (Lexikon 1978), založen až roku 1791. Z nálezů vyplývá, že ve středověku v těchto místech stávala jiná vesnice, prozatím neznámého jména.

Kartotéka sbírkového fondu muzea Domažlice, i. č. 3820-3822, nyní v ZČM. Liebscher, K. 1911, 475. Retrospektivní lexikon obcí 1978, 330.

K.ú. Újezd

F. Teplý zaznamenává pověst, podle níž prvotní Újezd stával někde „na Kopajkách“, asi čtvrt hodiny J od Trhanova, snad v místě h, kde potom „hora; Kozinovská“. Vesnice zanikla prý po moru; ležela na mokřině. Pak založena nová ves - nynější Újezd.

O této lokalitě nelze říci nic určitého bez důkladného povrchového průzkumu. Mezi lety 1382 a 1579 však není vesnice Újezd zachycena písemnými prameny. Za těchto bezmála dvě stě let by újezd mohl zaniknout a být obnoven, aniž tyto události písemné zprávy zaznamenaly.

Teplý, F. 1927, 254.

Použité zkratky

J, S, V, Z	jih, sever, východ, západ
SČ	sekční čára mapy
ZČM	Západočeské muzeum v Plzni
ZM	základní mapa
ZSO	zaniklá středověká osada
s. a.	bez letopočtu
i. č.	inventární číslo
k. ú.	katastrální území

[s. 113]

SOUPIS LITERATURY

- Bozděch, J. 1887: Mohyly v lese Škanivě na Domažlicku, Památky archeologické XIV, 213-214.
- Dvorský, F. 1877: Historické zprávy o lidnatosti království Českého, Památky archeologické X, 671-692.
- Fridrich, J. 1970: Z minulosti velkostatku Nekmíře, Minulostí Západočeského kraje VI, 221-242.
- 1972: Velkostatek Horšovský Týn a Čechovice v letech 1539-1621, Minulostí Západočeského kraje IX, 129-158.
- 1976: Město Horšovský Týn od poloviny 16. století do bitvy bělohorské, Minulostí Západočeského kraje XIII, 109-135.
- Graus, F. 1957: Dějiny venkovského lidu v Čechách v době předhusitské II. Praha.
- Hofmann, G. 1967: Zeměpisná jména na Horšovotýnsku na sklonku 16. století, Zpravodaj místopisné komise VIII, 358-360.
- Holub, D. 1956: Chodsko. Praha.
- Kolář, M. 1875: Památky na Plzeňsku, Památky archeologické X, 247-262.
- Kremer, V. 1974: Zaniklé osady na bývalém klášterství kladrubském, Sborník okresního muzea Tachov X, 7-11.
- Kümpel, B. - Trefný, J. 1940: Dějinami staňkovského kraje, Staňkovsko 94 - 134. Staňkov.
- Liebscher, K. 1911: Okres Horšovotýnský, Království České IV, 465-478. Praha.
- Micko, J. 1933: Přitula, Geschieke eines verschwundenen Dorfes, Unsere Westböhmische Heimat V, 44-45. Staab.
- Mužík, P. 1977: Městská kancelář, správa a hospodářské poměry v Domažlicích v 16. a na počátku 17. století, Sborník archivních prací XXVII/1, 53 - 109.
- Orth, J. - Sládek, F. 1870: Topograficko-statistický slovník Čech. Praha.
- Palacký, F. 1848: Popis království Českého. Praha.
- Poslední, V. 1973: Holýšov v historii a současnosti. Holýšov.
- Profous, A. 1947-1960: Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny I.—V. Praha.
- Randa, H. 1887: Chodové a jejich osudy. Domažlice.
- Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850-1970 1/1. SEVT Praha 1978.
- Rezek, A. 1876: Statky zkonfiskované roku 1547 a jejich rozprodávání, Památky archeologické X, 451-482.
- Roubík, F. 1931: Dějiny Chodů u Domažlic, Sborník archivu ministerstva vnitra IV, V. Praha.
- 1959: Soupis a mapa zaniklých osad v Čechách. Praha.
- Sedláček, A. 1893: Hrady, zámky a tvrze království Českého IX - Klatovsko a Domažlicko. Praha.
- 1908: Místopisný slovník historický království Českého. Praha.
- 1937: Hrady, zámky a tvrze království českého XIII - Plzeňsko a Loketsko. 2. vydání. Praha.
- Solař, J. 1859: Ronšperk - město v Plzeňsku, Památky archeologické III, 108 - 111.
- Statistický lexikon obcí v republice Československé I. Orbis Praha 1934.
- [s. 114]
- Strér, B. 1890: Ves pustá Hořisedla neboli Horosadly u Domažlic, Památky archeologické XV, 167-170, 243--248.
- Šimák, J. 1938: Středověká kolonizace v zemích Českých, České dějiny 1/5, 500-1310. Praha.
- Šindelář, J. 1936: Dějiny Kolovče a okolí. Plzeň.
- Šlais, M. 1970: Putování za pomístními jmény kdyňského katastru, Zpravodaj místopisné komise XI, 659-675.
- Šmilauer, V. 1961: Zpravodaj místopisné komise 11, 182-187.
- Teichman, B. s. a.: Lesnická tradice Domažlic, Královské město Domažlice 12-15. Rokycany.
- Teplý, F. 1927: Osídlení Chodska, Chodská čítanka 35-39. Vyškov.
- 1927: Zašlé vsi na Chodsku, Chodská čítanka 254-255. Vyškov.
- s. a.: Způsob obrany země a života starých Chodů, Chodsko 17-24. Praha.
- Tšída, E. — Hlavsa, J. 1925: Průvodce Kdyňskem na Šumavě. Kdyně.
- Urban, J. 1941: Povodím Radbuzy. Plzeň.

Vaněk, F. - Hostaš, K. 1902: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Domažlickém. Praha.

Vaněrka, F. 1911: Okres Novokdyňský, Království České IV, 446-465. Praha.

Weber, A. 1911: Okres Domažlický, Království České IV, 389-446. Praha.

Weber, A. - Vaněrka, F. 1911: Chodsko. Praha.

Žuvníček, J. s. a.: Nový průvodce Chodskem. Rokycany.

POZNÁMKY

1. F. Palacký: Popis království Českého, Praha 1848.
2. A. Sedáček: Místopisný slovník historický království Českého, Praha 1908.
3. E. Černý: Metodika průzkumu zaniklých středověkých osad a plužin na Dražanské vrchovině. Zprávy Čs. společnosti archeologické při Čs. akademii věd XV, 6. 4-5, 6, podrobněji E. Černý: Zaniklé středověké osady a jejich plužiny, Praha 1979.
4. Podrobněji se chodskou problematikou zabývá např. F. Roubík: Dějiny Chodů u Domažlic. Sborník archivu ministerstva vnitra IV, V. Praha 1931.
5. A. Profous: Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny I—V. Praha 1947--1960. Zde jsou citovány písemné prameny k naproste většině námi popisovaných lokalit.
6. F. Roubík: Soupis a mapa zaniklých osad v Čechách, Praha 1959.
7. A. Sedláček: Místopisný slovník historický království Českého, Praha 1908.
8. Do seznamu ZSO zde nejsou pojaty vesnice, které sice zanikly, ale byly opět obnoveny a u kterých není podezření na změnu jména nebo polohy. Jako příklad je možno uvést Ohnišťovice, část (osadu) obce Nový Kramolín.
9. Kartotéka ZSO je neustále doplňována novými údaji, získanými z odborného tisku. Proto si tato studie nečiní nárok na úplnost.